

Aaltjes: de tussenstand

In de rubriek Vasteplantenvaria geeft teeltadviseur Henk van den Berg zijn visie op actuele onderwerpen en belangrijke thema's in de vasteplantensector. Dit keer aandacht voor de beheersing van de aaltjes in de vaste planten. De sector lijkt in een impasse te zitten.

Tekst: Henk van den Berg
Fotografie: René Faas

De beheersing van aaltjes in vaste planten heeft een stadium van afwachten bereikt. Omdat Vydate niet meer mag worden toegepast en er dus geen goede middelen voorhanden zijn, hebben verschillende telers andere maatregelen genomen om aaltjesvrij of -arm te blijven. Er zijn veel biologische preparaten gebruikt, zoals Nemater, die wel goed moeten werken, maar waar nog weinig ervaring mee is. Het is dan ook een spannende periode. Er zal ook altijd een teler zijn die niets heeft gedaan en waar dit (toevallig) goed uitpakt. Op dit moment kunnen we maar een ding doen: goed opletten wat er gebeurt en niet van de gekozen strategie afwijken.

IDEALE WERELD

In een ideale situatie planten we schone planten op schoon land. Er is nooit een overlapping, waardoor een schoon perceel nooit

meer wordt besmet. Bodemaaltjes (waar we last van hebben) kunnen immers niet vliegen. Dus is een perceel eenmaal schoon, dan is er maar één besmetting mogelijk en dat is via het uitgangsmateriaal. Is het uitgangsmateriaal schoon, dan is het probleem opgelost. Hygiëne en discipline zijn hierbij de sleutelwoorden. Het klinkt misschien als een utopie, maar dit is waar het om gaat: twee zaken – schoon plantmateriaal op een schone grond – compromisloos toepassen. Materiaal dat van een niet schoon perceel komt en niet is te ontsmetten, is waardeloos plantmateriaal dat niet gebruikt mag worden. Bij de gewone soorten lukt dit vaak wel, maar bij een leuk nieuw ras treedt al snel verkeerde zuinigheid op. Toch moet de conclusie zijn dat deze nieuwigheid geen waarde heeft als er geen schoon plantmateriaal van te creëren is.

Hoewel deze ideale wereld ver van de praktijk af lijkt te staan, is hij haalbaar als het echt serieus wordt aangepakt. Discipline is het code-woord.

AALTJESMONSTERS

De tussenstand van de aaltjesbeheersing is op dit moment moeilijk te bepalen. Er wordt van alles toegepast, maar we hebben er nog weinig zicht op. Om dit inzicht te krijgen, moeten er aaltjesmonsters genomen worden. Het alternatief is wachten tot de oogst en dan maar hopen dat het meevalt.

Alle preparaten die nu worden gebruikt, zijn bedoeld om te voorkomen dat het aaltje de plant aanvalt. Als dit lukt – en de aaltjes zitten wel in de grond, maar niet in de plant – hebben we de strijd gewonnen. Bij het nemen van monsters is het dus belangrijk om niet alleen de grond te bemonsteren, maar ook de planten te controleren. Bij knobbelaaltjes kan dit visueel, bij lesieaaltjes is dit iets moeilijker, maar ook hier zijn zware aantastingen goed te zien.

Belangrijk is dat als er een weg is ingeslagen, dat deze wordt gecontroleerd en dat de behandeling wordt voortgezet. Op het moment dat er halverwege van strategie wordt veranderd, kan een middel niet goed worden getest. Als uit de monsters blijkt dat het faalt, zou het later in het jaar weer beschikbaar komende sterke middel kunnen worden ingezet om nog iets te redden. Laten we hopen dat de alternatieven werken, want de meeste hiervan laten meer nuttige aaltjes in leven die voor evenwicht zorgen.

Strategie

De strategie voor de komende jaren in de strijd tegen aaltjes is werken aan schone percelen. Dat kan door zwarte braak, groenbemesters of inunderen. Daarnaast zijn schone planten belangrijk, door middel van weefselweek of stekken. Of door een warmwater- en/of CATT-behandeling. Deze laatste techniek gaat belangrijk worden voor producten die de warmwaterbehandeling niet doorstaan. Het meest belangrijk blijft echter discipline, zodat er nooit een compromis wordt gesloten.

